Hikâyenin Yapı Unsurları: Olay Örgüsü, Şahıs Kadrosu, Mekân, Zaman

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **1–b 2–d 3–c 4–a**
   Bu dört unsur bir araya gelerek hikâyenin yapısını oluşturur.

2. **D – D – Y – D**
   Yazar mekânı gerçek dünyadan alabileceği gibi kurmaca bir mekân da oluşturabilir.

3. **A) Mekân**
   Olayların yaşandığı yer mekândır.

4. **a) serim b) düğüm c) çözüm**
   Olay hikâyeleri genellikle serim-düğüm-çözüm düzeniyle ilerler.

5. **D) Yardımcı karakter**
   Başkarakterin yanında olayları etkileyen kişiler yardımcı karakterdir.

6. **Mekân: kasabadaki fırın (ve önü). Zaman: bir kış günü (sabahtan akşamüstüne kadar).**
   "Kasabanın tek fırını" mekânı, "bir kış sabahı … akşamüstü" ifadeleri zamanı gösterir.

7. **A) Olay örgüsü**
   Olayların düzenli sıralanışı olay örgüsünü oluşturur.

8. **D) Yıkılan köprü için ne yapılacağı konusundaki görüş ayrılığı**
   Muhtar beklemeyi, Kerem hemen işe koyulmayı savunur; çatışma bu görüş ayrılığından doğar.

9. **B) II**
   II. cümlede fırının açılmadığı ve ustanın hastalandığı öğrenilir; sorun burada doğar.

10. **Selim. Olaylar onun kararı ve çabası etrafında gelişir; sorunu (ekmeksiz kalan kasaba) o çözer.**
    Nuri Usta olayı başlatan yardımcı karakterdir; hikâye Selim'in çabası üzerine kuruludur.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **B) Karakterin bekleyişini ve içindeki tedirginliği okura hissettirmesi**
    Tıkırdayan saat, sönmek üzere olan soba ve karanlık raylar, bekleyişin ağırlığını yansıtır.

12 **B**
"Aradan geçen on iki yıl" ifadesiyle uzun bir süre tek cümlede özetlenmiştir.

13 **IV – I – II – III**
Serim: kedinin kaybolması (IV) · Düğüm: arama ve merak (I) · Çözüm: bulunması ve sonuç (II, III).

14 **C) Nazım birimi**
Nazım birimi şiirin yapı unsurudur.

15 **E) Karakterin kendi içinde yaşadığı çatışma**
Hasan iki istek arasında kalmıştır; çatışma onun iç dünyasındadır.

16 **D – D – D – Y**
Serim giriş bölümüdür; olayın sonucu çözüm bölümünde verilir.

17 **A**
Camdan, bulutların üstündeki bir şehir gerçek dünyada yoktur; yazarın hayal gücüyle kurulmuştur.

18 **Karakterler: muhtar, öğretmen Kerem, köylüler. Mekânlar: dere ve köprünün bulunduğu köy, kahvehane.**
Parçada olay önce köprüde, sonra tartışmanın geçtiği kahvehanede sürer.

19 **D) Olayın akşam ya da gece saatlerinde geçtiğine**
"Karanlık raylar" ve sönmek üzere olan soba, olayın akşam/gece geçtiğini düşündürür.

20 **E) V**
V. cümlede kasabanın ekmeksiz kalmadığı görülür; merak giderilir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **A) Karakterler arasındaki bir diyaloğa**
Parçada Oya, ev ve balkon, üç günlük yağmur vardır; ancak karakterler arasında bir konuşma yoktur.

22 **C) I ve II**
Ağabeyinin yıllardır görülmemesi geçmişe dair ipucudur; olay yalnızca bekleme salonunda geçer.

23 **D**
Evin küçük görünmesi, anlatıcının büyüdüğünü, zamanın ve bakışının değiştiğini fark ettirir.

24 **C) III**
I ve II. cümleler serimdir (yer, zaman, kişiler); III. cümlede motorun susmasıyla sorun ve merak doğar.

25 **B) Hikâyenin sonu okurun hayal gücüne bırakılmıştır.**
Kapıyı kimin çaldığı söylenmez; sonuç okura bırakılmıştır.

26 **E**
Birinci metin otuz yılı üç cümleye sığdırır; ikinci metin bir dakikalık bekleyişi uzatarak anlatır.

27 **E) V**
"Bir yıl sonra" ifadesiyle aradaki uzun süre anlatılmadan geçilmiştir.

28 **C) Hem ailesiyle hem de çevresindeki toplumla bir çatışma içindedir.**
Halil'in isteği babasının sözü ve komşuların ayıplamasıyla çatışır.

29 **D**
Ustanın hastalanması → Selim'in fırını açması → kasabanın ekmeğe kavuşması; olaylar sebep-sonuç zinciriyle bağlıdır.

30 **Örnek: (Serim) Final sınavından önceki akşam Deniz, okul kütüphanesinin son masasında notlarını topluyordu. (Düğüm) Çantasını açtığında tüm yıl tuttuğu defterin yerinde olmadığını fark etti. Kütüphane kapanmak üzereydi; görevli ışıkları söndürmeye başlamıştı. (Çözüm) Son rafın önünde, sabah ödünç aldığı kitabın arasında defterini buldu ve derin bir nefes aldı. O gece defteri bir daha elinden bırakmadı.**
Plan; kişi-yer-zaman tanıtımı, merak uyandıran bir sorun ve bu sorunun sonuca bağlanması bölümlerini içermelidir.